

آسیب‌شناسی ضمانت اجراگذاری تعزیری در قبال رفتارهای جنایی و تأثیر آن بر آثار هنری معاصر

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی و تحلیل آسیب‌شناسی ضمانت اجراگذاری تعزیری در قبال رفتارهای جنایی و تأثیر آن بر آثار هنری معاصر است. در این مقاله به دنبال راهکارهای بهینه و کارآمدی برای ضمانت اجراگذاری قصاص، دیه و تعزیر در قبال رفتارهای جنایی می‌باشیم. باتوجه به اینکه ابهامات و ایراداتی در قانون در حوزه ضمانت اجرای قصاص، دیه و تعزیر وجود دارد، علاوه بر بررسی آن‌ها در مباحث پیش رو سعی بر آن شده است تا به صورت کامل مواد قانونی ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۴، ۳۰۲، ۳۱۰، ۶۱۲، ۶۳۰ و ۷۱۸ از قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ مورد نقد و بررسی قرار گیرد. باتوجه به ابهامات و ایراداتی که در مواد قانونی مطروحه در حوزه ضمانت اجرای قصاص، دیه و تعزیر وجود دارد، ضمن ارائه پیشنهادهای مناسب در جهت رفع ابهامات و ایرادهای موجود در مواد فوق‌الذکر قانون مجازات اسلامی، به صورت اجمالی به ارائه سه راهکار اصلی با هدف افزایش رغبت اولیای دم به عبور از اجرای قصاص و افزایش بازدارندگی ضمانت اجراگذاری تعزیری در جنایت بر نفس و نیز برقراری مساوات در میزان دیه و خسارات بین زن و مرد و مسلمان و غیرمسلمان از طریق ضمانت اجراگذاری تعزیری نه به عنوان خسارت مازاد بر دیه بلکه به عنوان جزای نقدی تحت عنوان حکم حکومتی یا حکم ثانویه پرداخته شود. آثار هنری متأثر از رخدادهای اجتماعی و فرهنگی از عوامل و وجوه مهمی هستند، به همین دلیل نظم و امنیت اجتماعی و مقابله با جرایم نقش مهمی در رونق آن‌ها دارد.

اهداف پژوهش:

۱. بررسی آسیب‌شناسی ضمانت اجراگذاری تعزیری.
۲. بررسی تأثیر آسیب‌شناسی ضمانت اجراگذاری تعزیری بر آثار هنری معاصر.

سؤالات پژوهش:

۱. آسیب‌های ضمانت اجراگذاری تعزیری چیست؟
۲. تأثیر آسیب‌شناسی ضمانت اجراگذاری تعزیری بر آثار هنری معاصر چیست؟

کلیدواژه‌ها: جزای نقدی، تفاوت دیه، تعزیر بدل از قصاص، تعزیر جنایی، هنر اسلامی.

مقدمه

پدیده جنایی، فعلی است که به دلیل اخلاق در نظم اجتماعی در قانون جزا، تصریح و مجازاتی برای آن منظور شده است. نظم اجتماعی را نباید با نظم حقوق خصوصی خلط کرد. نقض یکی از حقوق های فردی است که افراد دیگر مکلف به رعایت و احترام آن هستند و عموماً با تهدید ضمانت اجرای مدنی توأم است. همچنین ضرورتاً منشأ پدیده جنایی به شمار نمی رود. البته اگر جامعه اهمیت خاصی برای حفظ یکی از حقوق فردی قائل شود، ناگزیر پس از آن اخلاق در نظم اجتماعی تلقی خواهد کرد و آن را پدیده ای جنایی به شمار خواهد آورد (اردبیلی محمد، ۱۳۹۸).

علی رغم اینکه از عمر قانون مجازات ۹۲ چند سالی بیش نمی گذرد ولی آسیب های بسیاری در وادی عمل به چشم می خورد و در مقوله های متعددی این قانون نوآوری ایجاد کرده است؛ ولی امروز چالش ها و آسیب های فراروی آن به چشم می خورد، امری که مستلزم بازنگری در قانون مجازات اسلامی و اصلاح آن می شود. قرآن، شهروندان مسلمان را واجد حق قصاص در جنایات عمدی گردانیده، ولی آنان را به عفو از آن نیز تشویق می کند. یکی از کارکردهای اصلی قانونگذار آن است که امر تقنین را به گونه ای انجام دهد که در وادی عمل رغبت اولیای دم در عبور از قصاص را افزایش داده و بازدارندگی کیفرهای تعزیری را افزایش دهد و همچنین جبران خسارت از بزه دیده را نیز سرعت بخشد؛ بنابراین امر تقنین به قدری حائز اهمیت است که سرنوشت حکم مندرج در دادنامه علیه جانی در گرو قانون گذاری مطلوب می باشد. ذیلاً به بررسی آسیب های فرا روی ضمانت اجرا گذاری در قبال برخی رفتارهای جنایی از نوع قصاص و تعزیر پرداخته می شود.

تحقیق حاضر در نظر دارد به بررسی آسیب شناسی ضمانت اجرا گذاری تعزیری در قبال رفتارهای جنایی و تأثیر آن بر آثار هنری معاصر پردازد و در خصوص کاستی ها و نواقص قانونی موجود راهکارهایی را پیشنهاد و ارائه دهد. بررسی پیشینه پژوهش حاکی از آن است که تاکنون اثر مستقلی با این عنوان به رشته تحریر در نیامده است. مقالات متعددی به موضوع نقش هنر در پیشگیری از جرم پرداخته اند اما اثری در خصوص نقش آسیب شناسی ضمانت اجرایی بر آثار هنری معاصر انجام نشده است.

روش تحقیق حاضر، توصیفی- تحلیلی است. روش گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه ای خواهد بود. بدین ترتیب که کتب، نشریات و مقاله های مرتبط با موضوع مقاله شناسایی شده و سپس با مطالعه آن ها موضوع ها و مطالب قابل استفاده انتخاب و مورد بهره برداری قرار گرفته است. همچنین ابزار گردآوری اطلاعات به شکل فیش برداری خواهد بود.

نتیجه گیری

در این مقاله به صورت کامل مواد قانونی ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۴، ۳۰۲، ۳۱۰، ۶۱۲، ۶۳۰ و ۷۱۸ قانون مجازات اسلامی از مباحث قصاص، دیات و تعزیرات مورد نقد و بررسی قرار گرفت و با توجه به ابهامات و ایراداتی که در مواد قانونی مطروحه در حوزه ضمانت اجرای قصاص، دیه و تعزیر وجود داشت ضمن ارائه پیشنهاد های مناسب در جهت رفع ابهامات و ایرادهای موجود در مواد فوق الذکر قانون مجازات اسلامی، به صورت اجمالی به ارائه سه راهکار اصلی با هدف افزایش رغبت اولیای دم به عبور از اجرای قصاص و افزایش بازدارندگی ضمانت اجرا گذاری تعزیری در جنایت بر نفس و نیز برقراری مساوات در میزان دیه و خسارات بین زن و مرد و مسلمان و غیرمسلمان از طریق ضمانت اجرا گذاری تعزیری نه به عنوان خسارت مازاد بر دیه بلکه به عنوان جزای نقدی تحت عنوان حکم حکومتی یا حکم ثانویه پرداختیم. علاوه بر موارد فوق بسیار دیگری نیز در قانون مجازات اسلامی وجود دارد. همچنین فرایند نظم بخشی به مدیریت جرایم

نقش مهمی در ایجاد نظم و امنیت اجتماعی و در نتیجه، رونق هنر در دوره معاصر دارد. از سوی دیگر، هنر می‌تواند با انعکاس مضامین موردنظر در مقابله با جرم و آسیب‌شناسی نقش مهمی در ایجاد امنیت اجتماعی داشته باشد.

فهرست منابع و مآخذ:

- آقایی‌نیا، حسین. (۱۳۹۲). جرائم علیه اشخاص. تهران: نشر میزان.
- اردبیلی، محمدعلی. (۱۳۹۸). کتاب قانون جزا. تهران: نشر میزان.
- جعفری لنگرودی، محمدجعفر. (۱۳۹۱). مبسوط در ترمینولوژی حقوق، جلد دوم، تهران: گنج دانش.
- شروی، شهرزاد؛ زارع مهرجردی، علی و دهقانی فیروزآبادی، عبدالرسول. (۱۳۹۳). آسیب‌شناسی قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ برخی از مواد مربوط به کتاب قصص. تهران: نشر قوه قضاییه.
- شهید ثانی، زین‌الدین. (۱۳۸۴). مسالک الافهام فی شرح شرائع الاسلام. تهران: مؤسسه المعارف اسلامی.
- صادقی، میرمحمد. (۱۳۹۲). جرائم علیه اشخاص. تهران: نشر میزان.
- عرفانی، حمید. (۱۳۹۵). نقش هنر در پیشگیری از جرم. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، تهران.
- محقق حلی، جعفر بن حسن. (۱۴۰۸ق). کتاب شرائع الإسلام فی مسائل الحلال و الحرام. قم: ناشر مؤسسه اسماعیلیان.
- مجدآبادی فراهانی، فرزانه؛ وزیری، مجید و سهرابی یارم طاقلو، مریم. (۱۳۹۵). «تحلیل ضمانت‌های اجرایی حقوقی و کیفری قانون مالیات‌های مستقیم (اصلاحیه مصوب ۱۳۹۴)». چهارمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش در مهندسی، علوم و تکنولوژی، آتن، یونان.
- مجله حقوقی دادگستری. (۱۳۷۷). بررسی جرم سقط جنین در حقوق ایران، شماره ۲۵.
- منصور، جهانگیر. (۱۳۹۲). قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲. تهران: نشر دیدآور.